

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-4Csp/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8623200207
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8623200207.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobkyne A. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B. právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č.163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176 zastúpenému Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679 o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.716,80 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 200,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne z a m i e t a.

III. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou dňa 16.02.2023 na Okresnom súde Svidník (z ktorého výkon súdnictva prešiel dňom 01.06.2023 na Okresný súd Bardejov, viď zákon č.150/2022 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov) domáhala, aby súd žalovanému uložil povinnosť titulom primeraného finančného zadostučinenia zaplatiť jej sumu 1.716,80 eur a nahradiť jej trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodňovala tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp.zn.5Csp/68/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 516,80 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná, keď rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 16.03.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.09.2022, ktorý právoplatnosť nadobudol dňa 07.11.2022 bola žalovanému uložená povinnosť vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 516,80 eur s príslušenstvom a ňou označené dojednania boli určené za neprijateľné zmluvné podmienky.

2 SK-4Csp/8/2023

V žalobe citovala časti rozhodnutia zo základného konania a poukazuje na § 3 ods.5 veta tretia zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 4 ods.2 písm. b/ zák. č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa tvrdila, že ako spotrebiteľka uplatňuje si satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré musela brániť v základnom konaní. Tvrdiac, že primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň aj funkciu relutárnu

predstavujúcu obohatenie spotrebiteľa proti dodávateľovi za to, že musel podstúpiť súdne konanie uviedla, že hypotéza právnej normy je splnená, lebo je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, preto požaduje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.716,80 eur, ktorú odôvodnila tým, že za každú žalovaným v zmluve použitú neprijateľnú podmienku uplatňuje sumu 600,-eur a zároveň sumu 516,80 eur, o ktorú sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil. Táto suma je podľa žalobkyne primeraná na to, aby boli dosiahnuté všetky ciele primeraného finančného zadosťučinenia, keď rozsah porušenia spotrebiteľského práva je definovaný rozsudkom v základnej veci sp.zn.5Csp/68/2020 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku, z tejto je potrebné vychádzať ako zo záväznej a tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v základnej veci nie je možné ani rozširovať, ani zužovať. Poukázala na to, že ak má byť finančné zadosťučinenie primerané, teda spravodlivé, jeho výška nemôže byť len symbolická, lebo taká výška nebola by ani spravodlivá, ani odradzujúca pre dodávateľa, pričom na rozdiel od iných inštitútov v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), kde sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, to pri inštitúte PFZ nie je možné, keď toto je možné len v peňažnej forme a má byť zároveň odmenou spotrebiteľa.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal ju ako nedôvodnú zamietnuť. Nárok žalobkyne označil za nedôvodný a neprimeraný. Podľa žalovaného základným predpokladom na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne – kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu, pričom žalobkyňa nepreukázala, ktoré konkrétne zákonné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu mal porušiť. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je podľa neho tiež to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparovať. Rozhodnutie o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyne a určení neprijateľných zmluvných podmienok nemožno podľa žalovaného považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, lebo predmetom konania sp.zn.5Csp/68/2020 nebolo uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ale výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia pre to, že žalobkyňa zmluvu považovala za bezúročnú a bez poplatkov. Žiadnym logickým výkladom tak podľa neho nemožno dospieť k záveru, akého porušenia práv alebo povinností sa na žalobkyne dopustil. Poukázal na veľmi rôznorodú a nejednoznačnú judikatúru jednotlivých súdov pri posudzovaní náležitostí úverových zmlúv, keď rovnakú náležitosť jeden súd vyhodnotí ako uvedenú správne a iný ako nesprávne, pričom on pri koncipovaní zmluvy postupoval v dobrej viere, že plní literu zákona korektne a komplexne, preto je podľa neho nesprávne, aby bol sankcionovaný za svoj výklad zákona, pri ktorom sa ani výklad súdov nedokáže zjednotiť. Je navyše podľa neho vzhľadom na to, že úverová zmluva uzatvorená bola dňa 26.09.2016 nereálnym a racionálne nezdôvodniteľným, aby sa náležitosti, o ktorých presnejšom a jednoznačnom výklade sa rozhodlo až o niekoľko rokov neskôr, a to aj v prospech žalovaného považovali za porušenie práv spotrebiteľa. Žalovaný tvrdil, že žalobkyne tu nielenže nevznikla žiadna ani potenciálna ujma, ale naopak získala najvýhodnejší úver, aký by jej neposkytla

3

SK-4Csp/8/2023

žiadna banka, pričom na súde neuplatňovala ochranu pred porušením práv alebo povinností zo strany žalovaného, ale len vydanie bezdôvodného obohatenia, preto nedošlo k naplneniu znakov § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z., ktorých splnenie je nevyhnutné na úspešné uplatnenie zadosťučinenia na súde, nič také žalobkyňa nepreukázala. Žalovaný poukázal na to, že na základe rozsudku vo veci 5Csp/68/2020 uhradil žalobkyne sumu prevyšujúcu istinu poskytnutého úveru a pokiaľ by mal žalobkyne uhradiť ešte umelo vykonštruované finančné zadosťučinenie vo výške 1.716,80 eur, dostal by sa sám do pozície dlžníka, ktorý by žalobkyne ako spotrebiteľovi uhradil viac ako mu vrátila, čo by namiesto zabezpečenia rovnosti znamenalo duplicitné sankcionovanie spôsobujúce vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného – dodávateľa. Súčasne by sa takým rozhodovaním súdov podľa neho podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, ktorým by súd v prípade podania žaloby nielen vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní ešte aj ďalšieho, umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala pre spotrebiteľov príjmová činnosť, a ešte by sa im platilo za poskytnutie úveru. Represívna a preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia je podľa žalovaného dodržaná už tým, že v konaní 5Csp/58/2020 bol raz sankcionovaný bezúročným a bezpoplatkovým úverom a vyplatením prevyšujúcej istiny. Žalobkyňa podľa neho neuniesla dôkazné bremeno, lebo nepreukázala úspešné uplatnenie porušenia práva lebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde a nepreukázala ani,

že jej v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi vznikla určitá ujma a ani, že táto ujma jej vznikla vo výške 1.716,80 eur, ktoré požaduje v zmysle finančného zadosťučinenia. Žalovaný uviedol, že je si treba v súvislosti so žalobkyňou uplatňovaným zadosťučinením uviesť, že bola to práve žalobkyňa, kto žiadal o poskytnutie úveru, s výškou poskytnutého úveru bola oboznámená, bola si vedomá, že ide o spotrebiteľský úver z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky a oboznámená bola aj s výslednou sumou, ktorú má uhradiť a vedome a dobrovoľne s celým procesom súhlasila, pričom z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru to pre ňu predstavuje výlučne výhodu a nie škodu a jediným poškodeným po takom rozhodnutí súdu je samotný veriteľ. Poukázal aj na neprimeranosť žiadanej sumy, keď požadovanie sumy 1.716,80 eur je podľa neho v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca daným inštitútom sledoval, keďže žalovaný od žalobkyne požadoval len plnenie povinností, ku ktorým sa slobodne a vážne zaviazala pri podpise zmluvy.

4. Žalobkyňa v replike na žalobe v celom rozsahu trvala. Nesúhlasila s tvrdením žalovaného, že nepreukázala porušenie svojich spotrebiteľských práv, nakoľko ňou predložený rozsudok zo základnej veci podľa nej jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.06.2016 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva, inak by nedošlo k uloženiu povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a k určeniu neprijateľnosti zmluvných podmienok. Vo vzťahu k výkladu § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn.7Cdo 80/2020 a uviedla, že určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti zmluvných podmienok v žiadnom prípade nemožno považovať za výhodu spotrebiteľa, ako tvrdí žalovaný, ale za sankčný následok, keď inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže naplniť práve požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Primeranosť ňou požadovanej sumy 1.716,80 eur je vzhľadom na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná, pričom ujma, ktorá konaním žalovaného vznikla nebola tu len v akademickvej rovine, ale porušenie zo strany žalovaného malo majetkový charakter a uplatňovaním jej legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen jej bežný život. Ak má podľa žalobkyne primerané finančné zadosťučinenie reálne plniť svoj účel,

4

SK-4Csp/8/2023

tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo symbolická výška zadosťučinenia nemôže spĺňať, na podporu čoho poukázala na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove. Podľa žalobkyne je jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia výška škodlivého následku, ktorý dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva a pri nepeňažných nárokoch, ako sú neprijateľné zmluvné podmienky z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia by kritériom posudzovania primeranosti mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Poukázala na to, že žalovaný aj v súčasnosti, napriek tisíciam rozsudkov vydaných proti nemu neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať, najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok.

5. Žalovaný v duplike trval na nedôvodnosti žaloby. Tvrdenia žalobkyne označil za účelové a zavádzajúce, keď bola to práve žalobkyňa kto si žiadal o poskytnutie úveru a s výškou úveru, výškou splátky a s výslednou sumou, aj s dobou trvania zmluvného vzťahu bola oboznámená a vedomá si, že si berie spotrebiteľský úver, za ktorý veriteľovi patria úroky a poplatky. Do zmluvného vzťahu ju nikto netlačil a ak mala voči uzatvorenej zmluve výhrady, mala právo od nej odstúpiť, čo neurobila a ani nemala v úmysle. Žalovaný tvrdil, že ako nebankový subjekt má v predmete činnosti poskytovanie úverov za ktoré mu v zmysle zákona patria úroky a poplatky a preto je neopodstatnené vyhodnotiť konanie žalovaného ako úmyselné a smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia, keď nemalo by žiaden zmysel, aby úmyselne nedodrжал všetky zákonné náležitosti, za ktoré by následne bol sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou výlučne on sám a nie žalobkyňa ako klient. Poukázal na to, že predmetom konania bola úverová zmluva z roku 2016, kedy kritériá zákona a ani vyhodnocovanie náležitostí súdmi neboli také striktné a prísne ako v súčasnosti, pričom on flexibilne reagoval na požiadavky súdov a všetky vytýkané nedostatky upravil, čo samé o sebe poukazuje na to, že nápravu, ktorá bola v jeho možnostiach realizoval. Uviedol, že žalobkyňa má s ním uzatvorených viacero úverových zmlúv, pričom všetky žalovala a následne si uplatňuje aj primerané finančné zadosťučinenie v nemalých výškach, čo poukazuje na jej zámer a snahu o výlučné zneužitie

tohto inštitútu na jej neopodstatnené obohacovanie, čo jednoznačne nebolo cieľom zákonodarcu pri koncipovaní predmetnej zákonnej úpravy. Žalovaný s poukazom na viaceré súdne rozhodnutia tvrdil, že najnovšia judikatúra Okresného aj Krajského súdu v Prešove sa svojim prístupom snaží eliminovať zneužívanie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, kedy náprava bola zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia, prípadne vyhlásením úveru za bezúročný a bez poplatkov a rozsah priznaného finančného zadosťučinenia považuje za dostačujúci v rozmedzí 50-100 eur. Trval na zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

6. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na ktorom žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu na žalobe a jej dôvodoch v celom rozsahu trvala poukazujúc na obsah žaloby a doterajších písomných vyjadrení. Nad rámec toho, a k duplike žalovaného uviedla, že vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia osobitne významná je tu tá skutočnosť, že jednak ide na strane žalovaného o recidívu - opakované porušovanie spotrebiteľských práv a najmä došlo na jeho strane na úkor žalobkyne k reálnemu bezdôvodnému obohateniu, ktoré dobrovoľne nevydal, a ktoré žalobkyňa musela žiadať až prostredníctvom súdu cestou podanej žaloby. Požadovaná výška zadosťučinenia podľa nej nie je neprimeraná, vzhľadom k porušeniu

5

SK-4Csp/8/2023

práv žalobkyne ako spotrebiteľky a zároveň žalovaný sa opakovane dopúšťa recidívy vo vzťahu k spotrebiteľom.

7. Právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil, neúčast' na pojednávaní ospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal, preto v súlade s ust. § 180 CSP súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP.

8. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a všetkých vyjadrení strán a vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých predložených listinných dôkazov a tiež oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Svidník zo základného konania sp.zn.5Csp/68/2020. Vykonalie žiadneho z dôkazov nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné, či neúčelné, pričom po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav:

9. Zo spisu Okresného súdu Svidník sp.zn.5Csp/68/2020 súd zistil, že žalobou podanou na Okresnom súde Svidník dňa 30.09.2020 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 516,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 516,80 eur od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplatenia a aj určenia, že zmluvné podmienky uvedené v úverových zmluvných podmienkach žalovaného k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č.4609236572 z 26.9.2016 v § 1 Hlavy 11 a v § 2 Hlavy 11 týkajúce sa poplatkov za upomienku a zmluvnej pokuty sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Žalobu odôvodňovala tým, že dňa 26.09.2016 uzatvorila so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá podľa nej neobsahovala náležitosti predpísané v § 9 ods.2 písm. f/ a k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, teda dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a RPMN a uvedenie všetkých predpokladov použitých na jej výpočet v dôsledku čoho bol predmetný úver bezúročný a bez poplatkov a nakoľko zaplatila žalovanému sumu 1.516,80 eur, hoci reálne obdržala od neho len 1.000,-eur, o sumu 516,80 eur sa na jej úkor žalovaný bezdôvodne obohatil. Zároveň, tvrdiac, že je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky žalovaného, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky a ktoré si on sám určil vopred pevnou sumou bez toho, aby ich akokoľvek odôvodnil, čo odporuje dobrým mravom a zároveň že je neprijateľné aj dojednanie o zmluvnej pokute, ktoré bolo zakomponované do úverových zmluvných podmienok a nemohla ho ovplyvniť žiadala určiť za neprijateľné zmluvné dojednania o poplatkoch za upomienky a zmluvnej pokute.

10. Žalovaný po doručení mu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia súdu oznámil, že s touto nesúhlasí, nakoľko zastáva názor, že zmluva všetky povinné zákonné náležitosti spĺňa. Poprel tvrdenie žalobkyne o bezdôvodnom obohatení, argumentoval, prečo podľa neho zmluva žalobkyňou vytýkané nedostatky nemá a spochybnil akúkoľvek existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení neprijateľných zmluvných podmienok vzhľadom na tu predčasne ukončenú úverovú zmluvu, na ktorej

už neprebíha žiadne aktívne vymáhanie. Podľa žalovaného predmetná zmluva žiadne neprijateľné zmluvné podmienky neobsahuje.

11. O žalobe žalobcu súd rozhodol rozsudkom zo dňa 16.03.2022 č.k.5Csp/68/2020-87 tak, že žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v sume 516,80 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne počnúc dňom 21.11.2020 do zaplatenia (prvý výrok), určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit

6

SK-4Csp/8/2023

Slovakia a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č.4609236572 zo dňa 26.9.2016 v § 1 Hlavy 11.Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení : „ Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám účtovať a Vy ste povinný (á) nám uhradiť poplatok za upomienku vo výške 5,-eur v prípade prvej upomienky a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (druhý výrok), ďalej určil, že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č.4609236572 zo dňa 26.9.2016 v § 2 Hlavy 11.Sankcie účtované v dôsledku Vášho omeškania v znení : „ Ak sa omeškáte s úhradou splátky, máme právo Vám účtovať zmluvnú pokutu vo výške 17,-eur, ktorú musíte uhradiť“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (tretí výrok) a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu (štvrtý výrok). Podľa odôvodnenia rozsudku sa súd v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalobkyne a dôvodmi žaloby a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. Proti výroku o povinnosti zaplatiť sumu 516,80 eur s príslušenstvom a výroku o trovách konania podal žalovaný odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove rozhodol rozsudkom zo dňa 26.09.2022 č.k.8CoCsp/27/2022-135 tak, že rozsudok v napadnutých výrokoch o povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie a vo výroku o trovách konania potvrdil a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie, uviedol, že v uzatvorenej zmluve o splátkovom úvere nebol obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, preto žalobkyňa nemohla poznať všetky podmienky budúceho plnenia a všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jej záväzku a stotožnil sa tiež so záverom o absencii údajov o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti. Preto ak žalobkyňa z titulu zmluvy uhradila žalovanému sumu prevyšujúcu istinu úveru, na ktorú z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalovanému nárok nevznikol, správne súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia s úrokom z omeškania. Rozsudok Okresného súdu Svidník č.k.5Csp/68/2020-87 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k.8CoCsp/27/2022-135 nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2022 (výroky I, a IV), resp. dňa 27.04.2022 (výroky II a III).

12. Žalobkyňa tu v spore, poukazujúc na vyššie uvedené súdne konanie a rozhodnutie má za to, že sú naplnené zákonné podmienky pre priznanie jej primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods.5 veta tretia zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Výšku požadovaného zadosťučinenia odôvodňuje tak, že pozostáva zo sumy 516,80 eur o ktorú sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil a zo sumy 1.200,-eur za použitie dvoch neprijateľných zmluvných podmienok žalovaným v zmluve (za každú požaduje 600,-eur).

13. Súd vychádzajúc z tvrdení strán a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobkyne čo do základu je plne dôvodná a čo do výšky je dôvodná v časti. Žalobkyni podľa názoru súdu vzniklo právo na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré vo všetkých okolnostiach tu súdnej veci bolo dôvodné priznať jej vo výške 200,-eur, a to z nasledujúcich dôvodov.

14. Čo sa týka samotného nároku, podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých

7

SK-4Csp/8/2023

spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde

úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Podľa názoru súdu žalobkyni právo na primerané finančné zadosťučinenie proti žalovanému z dôvodu splnenia všetkých zákonných podmienok v zmysle vyššie citovaného § 3 ods.5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa vzniklo. Bolo preukázané, že v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod spisovou značkou 5Csp/68/2020 žalobkyňa úspešne uplatnila na žalovanom vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 516,80 eur s príslušenstvom a bolo vyhovené jej žalobe aj čo do samostatných výrokov o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok.

16. Ak žalovaný tvrdí, že rozhodnutie súdu vo veci 5Csp/68/2020 nemožno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa, lebo predmetom daného konania bolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia a nie uplatnenie porušenia práv alebo povinností, tak s týmto jeho názorom súhlasiť vonkoncom nemožno. Jednak predmetom konania nebolo výlučne vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, a navyše súd poukazuje na to, že daná otázka, teda či súdne rozhodnutie o povinnosti vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie spadá pod prípady podľa § 3 ods.5 Zákona o ochrane spotrebiteľa bola súdnou praxou dávno vyriešená so záverom, že tam jednoznačne spadá. Súd v tejto v súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017 ešte zo dňa 30.01.2019 v ktorom ten vo vzťahu k § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa uviedol (vid' bod 18 odôvodnenia predmetného rozsudku), že „citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje... Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“.

17. Žalovaný sa navyše pri tejto svojej argumentácii dostal do rozporu aj sám so sebou, lebo na jednej strane vo vzťahu k základu nároku tvrdí, že rozhodnutie o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie nemôže byť základom vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie, no na druhej strane pokiaľ ide o výšku nároku odvoláva sa na súdnu prax Okresného a Krajského súdu v Prešove a uvádza, že táto „v prípadoch, kedy bola náprava zjednaná už vydaním bezdôvodného obohatenia...“ priznáva sumy 50-100 eur. Súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti žalovaného aj jeho samého sa týkajúce rozsudky Krajského súdu v Žiline sp.zn.7CoCsp/9/2023 alebo Krajského súdu v Trenčíne sp.zn.6Co/35/2022, či Krajského súdu v Trnave sp.zn.10CoCsp/98/2022 kde základom nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia boli takisto rozhodnutia o povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie spotrebiteľovi. Úverová zmluva zo dňa 26.09.2016 tu bola uzavretá na hlavičkovom predtlačenom formulári žalovaného, teda niet pochyb, že zodpovednosť za nedodržanie zákonných náležitostí zmluvy spôsobujúcich bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a za neprijateľné zmluvné podmienky a stav, ktorý nastal nesie práve žalovaný. Zákon o ochrane spotrebiteľa ako verejnoprávny predpis na ochranu spotrebiteľa obsahujúci kogentné ustanovenia jasne definuje (§ 2 písm. u/) odbornú starostlivosť ako úroveň osobitej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne

očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Nemožno hovoriť o dodržaní odbornej starostlivosti ak žalovaným pripravená a predtlačená úverová zmluva nespĺňa tak závažné náležitosti, ktoré zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Žalovaný na jednej strane žalobe žalobkyne bráni sa tu aj tvrdením, že išlo o zmluvu ešte z roku 2016, kedy kritériá zákona a ani vyhodnocovanie náležitostí súdmi nemali byť podľa neho také striktné ako v súčasnosti a že medzičasom nedostatky upravil, no naproti tomu bezdôvodné obohatenie dobrovoľne nevydal a aj po doručení mu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (v novembri 2020) nárok žalobkyne neuznal, spochybňoval, podal odvolanie proti výroku rozsudku o vydanie bezdôvodného obohatenia, čím predlžoval nielen stav neistoty žalobkyne, ale aj čas, po ktorý nemohla disponovať s žalovaným nedôvodne prijatým plnením. Uvedené porušenie práva a povinností žalovaným vyplývajúcich zo zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch navyše v takej výraznej intenzite a závažnosti súd s poukazom na § 3 ods.5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa považuje za dôvod na priznanie primeraného finančného zadostučinenia žalobkyne, ktorá úspešne v pôvodnom konaní na súde uplatnila svoje práva.

18. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Tieto zákonom vyžadované osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere dodržané neboli. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie takejto zmluvy nemôže zbaviť ani poukazom na princíp neznalosť zákona neospravedlňuje a uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobkyne. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch práve zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, v rozpore so zákonom nedodrží predpísané náležitosti zmluvy spôsobujúce, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie bez odbornej starostlivosti. Je úplne samozrejmé predpokladať dokonalú znalosť zákona o spotrebiteľských úveroch a náležitostí zmlúv o spotrebiteľských úveroch (ktoré sú v danom zákone úplne jasne a prehľadne uvedené) u žalovaného ako profesionála, subjektu, ktorý ich poskytuje dlhodobo a vo veľkom množstve.

9

SK-4Csp/8/2023

19. Ak žalovaný bránil sa žalobkyňou uplatnenému nároku tým, že už samotný právoplatný rozsudok Okresného súdu Svidník vo veci 5Csp/68/2020 má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie, tak ani s tým sa súd nestotožňuje. Uvedená argumentácia mohla by obstáť nanajvýš vtedy, ak by išlo o ojedinelý prípad, ojedinelý exces na strane žalovaného, avšak súd sa pri svojej činnosti už roky stretáva so spormi, kde žalovaný vystupuje či už v pozícii žalobcu, alebo žalovaného a stretol sa tak s množstvom žalovaným uzatváraných úverových zmlúv. Súdu tak z jeho činnosti, ale aj z veľkého množstva verejne dostupných súdnych rozhodnutí (vid' aj rozhodnutia uvedené v bode 17 tohto odôvodnenia) je známe, že nejde ani zďaleka o ojedinelý, či výnimočný prípad porušenia zákonných náležitostí úverových zmlúv zo strany žalovaného, pričom je zrejmé, že ani doterajšie opakované súdne rozhodnutia v neprospech žalovaného nemali na neho preventívny a odradzujúci účinok. Ustanovenie o primeranom finančnom zadostučinení má nepochybne za cieľ aj odradiť dodávateľov od postupov, kedy budú skúšať žiadať od spotrebiteľov nedôvodné nároky spoliehajúc sa na to, že nie každý spotrebiteľ sa im bude brániť.

20. Ak žalovaný tvrdí, že niet zákonného dôvodu pre priznanie finančného zadostučinenia žalobkyne, lebo poškodeným tu v podstate bol on, lebo stratil nárok na úroky a poplatky za úver, tak k tomu súd uvádza, že ani uvedená obrana žalovaného neobstojí. Primerané finančné zadostučinenie, ako je žalovanému iste známe, súdy v jeho konaniach priznali už aj v situácii, ako napríklad v spomínanej veci Krajského súdu v Trnave sp.zn.10CoCsp/98/2022, kde išlo o prípad, kde v základnom konaní žalovaný hneď po doručení mu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia uznal nárok a navrhol rozhodnúť rozsudkom pre uznanie alebo ako vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn.13CoCsp/31/2023, kde základom nároku na primerané finančné zadostučinenie bolo konanie, v ktorom sa žalovaný domáhal na upomínacom súde na spotrebiteľovi zaplata sumy 620,18 eur s príslušenstvom titulom pohľadávky z nesplneného úveru a hneď potom, čo voči vydanému platobnému rozkazu podal spotrebiteľ odpor v ktorom uviedol, že úver je bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov žalobca v tomto konaní (tu žalovaný) návrh na pokračovanie v konaní nepodal, preto došlo k jeho zastaveniu. Aj uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Prešove (13CoCsp/31/2023), kde za

úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností bol vyhodnotený prípad, kde žiadne meritórne posúdenie nároku ani nebolo a kedy spotrebiteľ len úspešne podal odpor proti platobnému rozkazu, čo bolo dôvodom späťvzatia žaloby úplne vyvracia argumentáciu žalovaného, že tu by výsledok základného konania 5Csp/68/2020 nemal zakladať nárok na primerané finančné zadosťučinenie.

21. Je preto nemožné uveriť tvrdeniu žalovaného o dostatočnom preventívnom a odradzujúcom účinku už samotného rozsudku v základnom konaní a dostatočnej sankcii spočívajúcej tu v strate nároku na úroky a poplatky za úver. Žalovaný sa svojou argumentáciou snaží navodiť stav, ako by ešte vlastne žalobkyňa mala mu byť vďačná za výhodný (bezúročný a bezpoplatkový úver) úplne ignorujúc nielen fakt, že žalobkyňa bola vďaka tomuto „výhodnému úveru“ na dlhú dobu zbavená možnosti voľne disponovať prostriedkami o ktoré prísť nikdy nemala ale najmä fakt, že nebyť podanej žaloby žalobkyne, tak sa k sume bezdôvodného obohatenia žalovaného (516,80 eur) nikdy späť nedostane (žalovaný neplnil ju dobrovoľne, a ešte ani po rozhodnutí súdu prvej inštancie nebol ochotný plniť, nakoľko sa proti rozhodnutiu o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie odvolal).

22. Žalovaný tvrdí ľahostajnosť a nedostatok opatrnosti na strany žalobkyne v kontraktáčnom procese. Súd k tomu uvádza, že zjavným cieľom právnej úpravy inštitútu
10 SK-4Csp/8/2023

primeraného finančného zadosťučineniam je priniesť poctivosť, férovosť, transparentnosť a dodržiavanie práva do dodávateľsko- spotrebiteľských vzťahov. Dodávateľ ktorý nič neporuší, nemusí sa obávať, žeby musel plniť primerané finančné zadosťučinenie. Ak ale sám niečo poruší a vytvorí stav, že je daný základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie, tak potom obrana poukazom na „neopatrnosť“ dlžníka pri uzavretí zmluvy, ktorej obsah dlžník zjavne nemohol okrem podpisu nijako ovplyvniť je nielen alibistická, ale aj nerelevantná.

23. Ak žalovaný opakovane tvrdil, že z jeho strany k porušeniu žiadneho práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa či osobitnými predpismi nedošlo, tak tu súd opäť poukazuje na to, že žalovaným porušenými zákonnými ustanoveniami sú napr. § 2 písm. u/ zákona o ochrane spotrebiteľa, § 4 ods.8 uvedeného zákona zakazujúci konať v rozpore s dobrými mravmi a tiež § 8 zákona o ochrane spotrebiteľa upravujúci klamlivé konanie a nekalé praktiky, čo postup žalovaného pri nesprávnom uvedení údajov o úvere spíňa. Súd podporne poukazuje napr. na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.09.2022 sp.zn.20CoCsp/33/2022, z ktorého cit „Žalovaný požadoval od žalobcu plnenie, na ktoré zjavne nárok nemal. Takéto konanie žalovaného, ktoré mohlo mať za následok vznik bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcu, nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (bod 12 odôvodnenia). Podľa názoru odvolacieho súd na úspešné uplatnenie práva postačuje jednak aj to, keď spotrebiteľ vyjadrí nesúhlas s uplatnenou pohľadávkou, avšak navyše v prejednávanej príhode žalovaný zlyhal pokiaľ postupoval zjavne v rozpore s odbornou starostlivosťou. Je nepochybné, že neopodstatnené uplatňovanie súm („len tak skúsime“) bez akéhokoľvek podkladu voči spotrebiteľom je nutné zahrnúť do kategórie rozporu s odbornou starostlivosťou, ale aj rozporu s dobrými mravmi § 3 ods. 1 OZ“ (bod 14 odôvodnenia).

24. Ak teda žalovaný voči žalobkyňi konal spôsobom, ktorý bol právoplatne posúdený ako rozporný s právom, je toto konanie konaním v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.) a dobrými mravmi. Uvedené porušenie práva a povinností žalovanému vyplývajúcich zo zákona o ochrane spotrebiteľa súd s poukazom na § 3 ods.5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa považuje za dôvod na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňi. Preto aktuálna snaha žalovaného v konaní o primerané finančné zadosťučinenie relativizovať, či zľahčovať svoje pochybenia konštatované v základnom konaní, ktorého výsledkom je súd viazaný neobstojí. Ak žalovaný poukazoval na dostatočný sankčný a satisfakčný účinok výsledku konania 5Csp/68/2020 kde bola žalobkyňi priznaná aj náhrada trov konania, tak aj táto obrana je irelevantná. Vrátением bezdôvodného obohatenia a náhradou trov konania sa žalobkyňi ako spotrebiteľovi vrátilo len to, o čo prísť nikdy nemala. Nie je to teda žiadne zadosťučinenie. Trovy konania jej vznikli, lebo sa musela domáhať vydania bezdôvodného obohatenia a vrátené bezdôvodné obohatenie, ani náhrada trov nie je jej príjem, či zisk, ale len kompenzácia nedôvodného zmenšenia majetku. Ak by preto táto skutočnosť bola dôvodom pre nepriznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ustanovenie § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa by bolo zbytočným. Nemalo by žiaden sankčný a odradzujúci (súčasne preventívny) účinok

na dodávateľov, ak by pri zjavnom porušení práv spotrebiteľov mohli sa vyhnúť sankcii v podobe platenia finančného zadosťučinenia len tým, že prídu o svoje nedôvodne nadobudnuté nároky a že len budú musieť kompenzovať spotrebiteľovi vynaložené trovy konania. Súd preto priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie za primeranú sumu ktorého považoval tu sumu 200,-eur.

11

SK-4Csp/8/2023

25. K výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobkyňa odvíjala od sumy, o ktorú sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil s tým, že za každú použitú neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje ešte sumu 600,-eur súd uvádza, že výška primeraného finančného zadosťučinenia sa vôbec nemusí (i keď môže) odvíjať od výšky bezdôvodného obohatenia.

26. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Keďže zákon okrem primeranosti nestanovuje žiadne konkrétne kritériá, ktoré by spotrebiteľ mal tvrdiť a dokazovať, neobstojí tvrdenie žalovaného o nedostatočnom odôvodnení či preukázaní výšky požadovaného zadosťučinenia žalobkyňou. Žalobkyňa odôvodnila výšku požadovaného zadosťučinenia, keď uviedla, že odvodzuje ho výšky bezdôvodného obohatenia žalovaného a pri nárokoch z neprijateľných zmluvných podmienok z recidívy porušovania spotrebiteľského práva. Úvaha zvolená žalobkyňou pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvodzujúca ho od sumy, o ktorú sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil nepochybne má určitú logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy môže práve jeho uvedomenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, či nedôvodne ju prijme, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť, preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky zhodná so sumou, alebo s nejakou časťou sumy o ktorú sa veriteľ chcel obohatiť či obohatil. Súd v okolnostiach veci za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 200,-eur (100,-eur za bezdôvodné obohatenia a 50,-eur za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku).

27. K nedôvodnosti obrany žalovaného ohľadom ním tvrdenej absencie ujmy na strane žalobkyne súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (citované z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn.3CoCsp/25/2021, ďalej k tomu pozri napr. rozsudky KS v Prešove sp.zn.20CoCsp/31/2021, 10CoCsp/23/2020, 20CoCsp/39/2021, 20CoCsp/43/2020, 3CoCsp/2/2021).

28. V tejto súvislosti je najmä potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola

12

SK-4Csp/8/2023

prívodená ujma nevyžaduje (vid' rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky

škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“

29. Pri posúdení dôvodnosti výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia je potom treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe. Toto všetko tu súd zohľadnil a dospel ako k primeranej sume zadosťučinenia k sume 200,-eur. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že zaplataenie nedôvodných nárokov žalovanému zo strany žalobkyne vo výške 516,80 eur (čo je viac ako polovica samotnej výšky poskytnutého úveru) logicky znamenalo zásah do majetkovej sféry žalobkyne. Následná nutnosť domáhať sa nápravy až cestou súdu znamenala logické obmedzenie komfortu spotrebiteľa, brala mu čas a klud. Žalobkyňa sa tu musela aktívne domáhať svojho nároku, musela vyhľadať advokáta, ktorý ju v konaní zastupoval. Na druhej strane, vo vzťahu k výške zadosťučinenia a k tomu, že nemožno ju automaticky rovnať sume bezdôvodného obohatenia nemožno opomenúť, že žalobkyňa pri vstupe do úverového vzťahu so žalovaným logicky musela rátať s tým, že s úverom za normálnych okolností sú spojené určité úroky a poplatky, teda že bude musieť hradiť nielen istinu, ale aj určitú odplatu za poskytnutie úveru, pričom súd zohľadnil pri určení výšky zadosťučinenia aj to, že celková výška sumy, ktorú bude musieť uhradiť bola predvídateľná, nakoľko v úverovej zmluve bolo uvedené, že celková spotrebiteľom splatná suma je až 1.642,32 eur. Inými slovami, bezdôvodné obohatenie žalovaného nespočívalo tu v nejakých skrytých, vopred neurčitých či neznámych sankčných poplatkoch či nárokoch, ale v plnení, ktoré bolo uvedené priamo v zmluve, a o ktorom žalobkyňa najneskôr po jej prečítaní si mala vedomosť, preto odvodzovanie tak vysokej sumy zadosťučinenia žalobkyňou len od výšky sumy bezdôvodného obohatenia súd musel hodnotiť aj v tomto kontexte.

30. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie v tomto prípade a okolnostiach veci v sume 200,-eur. Zohľadnil primerane aj rozhodovacia prax súdov vo vzťahu k žalovanému majúci na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné. Súd poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.11Csp/90/2023 zo dňa 20.10.2023 kde žalobcovi, ktorý bol zastúpený rovnakým právnym zástupcom ako žalobkyňa v tu súdnej veci súd proti tu žalovanému z požadovaného finančného zadosťučinenia 300,-eur priznal sumu 100,-eur. Poukázal pritom na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove - rozsudok č.k. 9CoCsp/24/2023-182 z 8.6.2023, keď odvolací súd priznal finančné zadosťučinenie 150 eur, hoci v základnom konaní bolo rozhodnuté o vydaní

SK-4Csp/8/2023

bezdôvodného obohatenia 996,03 eur a o neprijateľnej zmluvnej podmienke ohľadom poplatku za uzatvorenie zmluvy 1.500 eur alebo napr. na rozsudok č.k.17CoCsp/23/2022-147 z28.7.2022 o priznaní finančného zadosťučinenia vo výške 100 eur v dôsledku sporu, v ktorom spotrebiteľka získala 448,23 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určená bola jedna neprijateľná zmluvná podmienka týkajúca sa dohody o zrážkach zo mzdy. V spore 8Csp/26/2021 tohto súdu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur za tri neprijateľné zmluvné podmienky a rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 22CoCsp/17/2022-119 z 28.6.2022. Súd poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.29Csp/63/2023 zo dňa 25.09.2023 kde žalobcovi, ktorý bol zastúpený rovnakým právnym zástupcom ako žalobkyňa v tu súdnej veci súd proti tu žalovanému z požadovaného finančného zadosťučinenia 900,-eur priznal sumu 150,-eur, teda 50,-eur za každé judikované porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky určením neprijateľnej zmluvnej podmienky. Vychádzal zo skutočnosti, že v porovnaní s inými prípadmi, u žalobkyne zo strany žalovaného ako dodávateľa nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrašovaniu, ktoré by mali vplyv na jej psychiku, či rodinný život, čo je prípad aj tu súdnej veci, keďže ani tu žalobkyňa nič také nepreukázala, ani netvrdila. Na podporu správnosti svojej argumentácie Okresný súd Prešov vo veci 29Csp/63/2023 poukázal na viacero rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, ktorým bola akceptovaná podľa žalobkyne vyššie uvedená symbolická výška primeraného finančného zadosťučinenia, teda suma 50 eur za každé konštatované porušenie spotrebiteľských práv rozsudkom 3CoCsp/56/2020 (za neprijateľnosť jednej

zmluvnej podmienky, vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru), 7CoCsp/41/2021 o nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 eur (bezdôvodné obohatenie a 2 neprijateľné zmluvné podmienky), 8CoCsp/37/2021 vo výške 100 eur (neprijateľná zmluvná podmienka a bezdôvodné obohatenie), 17CoCsp/24/2021 vo výške 100eur (neprijateľná zmluvná podmienka a bezdôvodné obohatenie) a 13CoCsp/1/2023 vo výške 150 eur (2 neprijateľné zmluvné podmienky a bezdôvodné obohatenie).

31. Suma primeraného finančného zadosťučinenia žiadanej žalobkyňou vo výške až 1.716,80 eur podľa názoru súdu bola vzhľadom na okolnosti veci neprimeraná. Súd zohľadnil napr. sumy, ktoré sa priznávajú obetiam trestných činov, alebo pozostalým obetí pri dopravných nehodách, alebo sumy priznávané poškodeným pri ujmach na zdraví. Ak podľa zákona č.437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia napr. šok ťažkého stupňa podľa položky 246 sadzieb bodového hodnotenia za bolesť pri úrazoch je hodnotený počtom bodov 60, čo v roku 2020, kedy žalobkyňa podala žalobu v základnej veci znamenalo pri hodnote bodu 21,84 eur bolestné vo výške 1.310,40 eur, tak potom podľa názoru súdu v tomto prípade, kedy neboli zistené ani tvrdené žiadne mimoriadne následky u žalobkyne a jej živote (nad rámec toho, čo logicky vyplýva z toho, že nedôvodne na určitý čas prišla o sumu 516,80 eur), ani žalobkyňa ako primerané finančné zadosťučinenie za útrapy spojené s porušením jej práv nemožno priznať sumu až 1.716,80 eur. Súd zohľadnil aj zdôvodnenie nároku žalobkyňou, kde táto netvrdila žiadne mimoriadne, výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo výške až 1.716,80 eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy ako tu žalobkyňa žiadala, a to aj v situácii keď napr. dodávateľ pri vymáhaní predmetnej sumy postupoval voči spotrebiteľovi mimoriadne agresívne, telefonicky obťažoval príbuzných spotrebiteľa so žiadosťami o plnenie, osobne navštevoval pri vymáhaní nedôvodného plnenia domácnosť spotrebiteľa, podával trestné oznámenia a podobne, tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobkyňa netvrdila, nežiadala byť v spore ani osobne

14 SK-4Csp/8/2023

vypočutá. Sama netvrdila a nepreukázala, žeby jej osobná, rodinná či sociálna sféra trpela kvôli konaniu žalovaného absolútne mimoriadnym spôsobom (vzhľadom na žadanú výšku zadosťučinenia).

32. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, respektíve kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie (vo výške len 50 či 100 eur ako tvrdil žalovaný) nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200,-eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

33. Súd pri výške priznaného zadosťučinenia zohľadnil vo vzťahu k jeho sankčnej a odradzujúcej funkcii v neprospech žalovaného skutočnosť, že nejde o zďaleka prvý, či ojedinelý prípad obdobného konania žalovaného, čo je zrejmé už z výpočtu súdnych rozhodnutí v predošlých častiach tohto odôvodnenia týkajúcich sa žalovaného. Preto súd pri prisúdení primeraného finančného zadosťučinenia a určovaní jeho výšky vzal na zreteľ aj to, že toto zadosťučinenie je v zákone zakotvené aj preto, aby prostredníctvom jeho priznania spotrebiteľovi dodávateľ bol odradený od ďalších takýchto postupov. Na druhej strane, k zdôrazňovaniu významu sankčnej funkcie zadosťučinenia žalobkyňou a k jej tvrdeniu, že sankcie z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie súd uvádza, že z pohľadu celkovej sankcie pre žalovaného spočívajúcej v tom, „čo ho bude zásah do práv žalobkyne stáť“ nemožno opomenúť, že jeho majetková sféra za porušenie spotrebiteľských práv dotknutá je nielen platením samotného finančného zadosťučinenia žalobkyne, ale aj platením žalobkyne prisúdených trov konania (v základnom konaní tieto trovy boli vo výške 712,63 eur + trovy sťažnostného konania 24,98 eur, k čomu treba ako zásah do majetkovej sféry žalovaného prirátat' aj súdny poplatok hradený žalovaným v základnom konaní vo výške 159,50 eur a priradnú k tomu aj trovy tohto konania a súdny poplatok zaň). Súd zohľadnil aj výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného (516,80 eur) a tiež skutočnosť, že nosným zásahom tu podľa názoru súdu bolo práve bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na úkor žalobkyne, preto za toto priznal sumu 100,-eur a za určené a žalovaným použité neprijateľné zmluvné podmienky (s prihliadnutím aj na praktický význam ich určovania v čase už preplateného úveru a vzniknutého bezdôvodného obohatenia) za každú 50,-eur.

34. Súd obranu žalovaného v spore s výnimkou dôvodného tvrdenia o neprimeranej výške zadosťučinenia nepovažoval za dôvodnú. Súd v danom prípade zvažil všetky okolnosti prejednávanej

veci a dospel k názoru, že je potrebné žalobe vyhovieť práve čo do sumy 200,-eur. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov uplatnených za takých okolností ako v tu súdnej veci nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv a vydanie bezdôvodného obohatenia, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom.

35. Súd tak za primerané finančné zadosťučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobkyne a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje tu sumu 200,- eur. Vzhľadom na všetko uvedené súd žalobe žalobcu vyhovel čo do zaplatenia sumy 200,-eur a vo zvyšku ju ako nedôvodnú zamietol.

15

SK-4Csp/8/2023

36. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods.2 CSP).

37. Žalobkyňa v základe nároku bola plne úspešná, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku-Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

38. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods.3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia (tu zo sumy 200,-eur).

39. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods.2 a § 14 ods.4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobkyne od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.